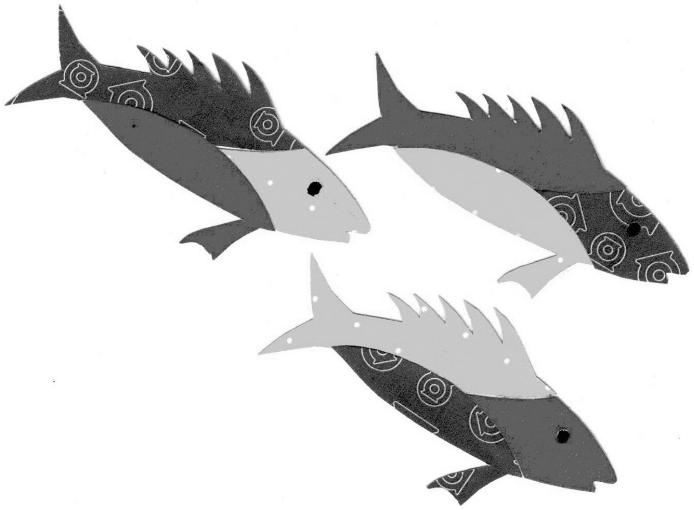

MIJN VISSEN in KLEUR

Wies Palma

In de vorige nummers van de Knip-Pers hebben zwart/wit vissen volop in de belangstelling gestaan. Voor iedere vis vormde de techniek a.h.w.een beginstation, met de bedoeling om van daaruit verder te reizen. Welke kant uit, dat bepaalt iedereen zelf en waar je uitkomt is vaak een verrassing. De twee zwart/wit artikelen vormden een afgerond geheel en zijn ook als zodanig afgesloten. Maar wat gebeurde? De kleurenvissen kwamen in opstand! Zij wilden ook in de Knip-Pers. Eigenlijk hebben ze gelijk en daarom krijgen ze hun zin. Dus we gaan toch nog even door met de vissen.

In deze Knip-Pers daarom aandacht voor de leuke mogelijkheden met kleuren.
De technieken in dit artikel zijn geheel anders dan de technieken in zwart/wit want het samenspel tussen de verschillende kleuren is in dit knipwerk veel meer bepalend voor het eindresultaat. Tijdens mijn cursussen had ik altijd cursisten die liever met kleurtjes werkten, zwart/wit sprak hun niet zo aan. Dus ik beperkte me in mijn cursussen niet alleen tot het zwart/wit knipwerk.

Er zijn in de knipwereld enkele markante technieken die door hun kleurenrijkdom meteen opvallen. Allereerst is daar het Poolse knipwerk met vrolijke bloemen, vogels en motieven uit het landleven. Ook de Poolse Gwyazdy's (sterren) zijn vaak prachtige kunstwerken. Volkomen anders is het vroegere knipwerk uit Zwitserland van de knippers Hauswirt (1801 – 1871) en Saugy (1871 – 1953). Met hun collages van allerhande soorten papiertjes, worden zij gerekend tot de voorlopers van de Zwitserse papierknipkunst. In 1995 hebben wij deze manier van knippen beoefend tijdens een cursus in Orvelte; bewerkelijk maar ontzettend leuk! Een heel andere manier van kleurverwerken zien we in het Chinese knip-en snijwerk, geverfd in felle tinten en veelal bestemd voor de toeristen.

Maar laten we ook in eigen land kijken naar het ingekleurde werk van Jan Huiszoon uit Zeeland (1798 – 1870), alias Jan de Prentenknipper. Veel van zijn prachtige werk is bewaard gebleven.

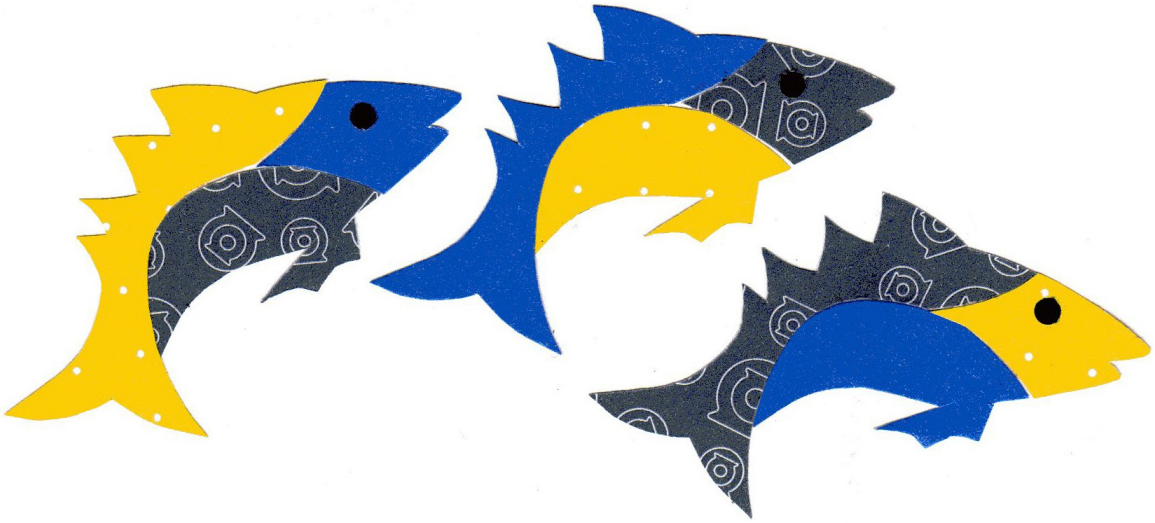

De kleurenkopieën bij dit artikel laten niet altijd duidelijk zien welke techniek is gebruikt. Bij het kopiëren worden de kleuren afgevlakt en daardoor zie je niet of een kleurenpapiertje erop of eronder is verwerkt. De begeleidende verhalen maken dit echter duidelijk. Voor een goede kopie zijn de ogen van de vissen soms erop of eronder geplakt, enigszins afwijkend van de techniek dus.

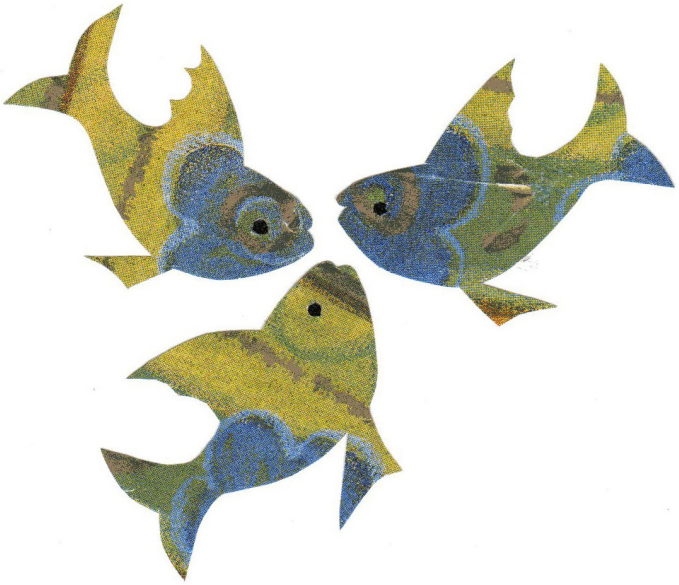
Nu de verhalen van mijn gekleurde vissen:

1. De drie-in-één-knip. Leg drie verschillend gekleurde papiertjes op elkaar en knip hieruit een motief (hier een vis) Knip het motief in drieën. Hieruit de drie nieuwe motieven(vissen) samenstellen. Voor deze vissen is de binnenkant van (zaken) enveloppen gebruikt; die zijn soms prachtig van tint en print. Maar ook veelkleurig origamipapier kan hiervoor gebruikt worden. Zie voor een uitvoerige beschrijving de Knip-Pers van juni 2008.
2. Drie visjes geknipt uit cadeaupapier. Zelf gebruik ik zelden dit papier maar ik zie dat het veel wordt toegepast in onze Vereniging.
3. Vis, volgens de Poolse knipwijze: een zwarte ondergrond met kleurrijke motieven erop geplakt. In mijn Poolse archieven vond ik niets over Poolse vissen, toch heb ik het maar gewaagd. Misschien is dit de eerste vis die volgens de Poolse techniek is uitgevoerd? Wie weet hier meer over?

1

2

3

4

5

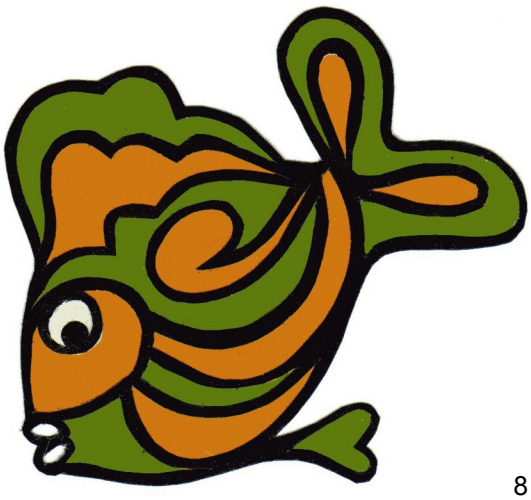
6

7

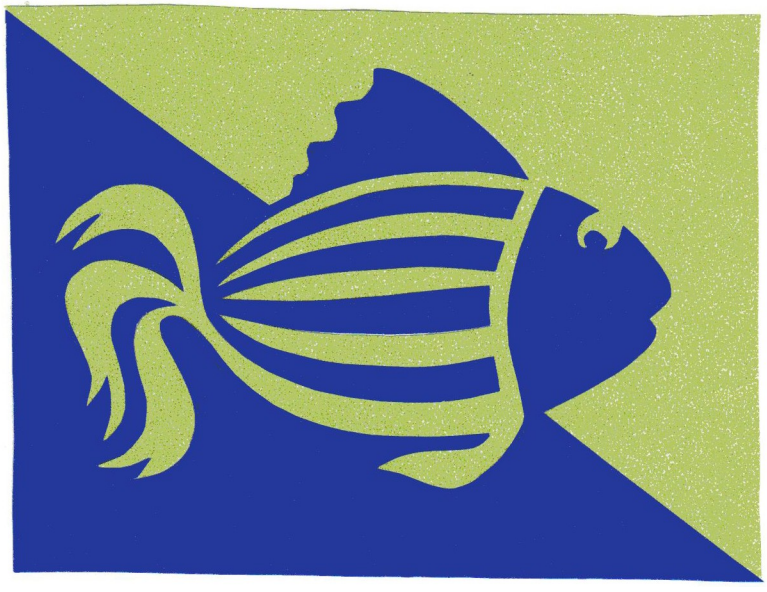
9a

8

10

9b

4. Een vis zoals de Zwitserse Hauswirt of Saugy geknipt zou hebben. In verhouding tot de grotere knipwerken van deze twee gerenommeerde knippers is dit een heel bescheiden knipseltje, geknipt uit tijdschriftenpapier. Behalve goedkoop en altijd voorhanden, vind je hierin prachtige tinten. De moeite van het proberen waard. De goudvis komt niet uit een vissentijdschrift maar is geknipt uit oranje herfstbladeren!
5. Delfts blauw. Gebruik hiervoor twee kleuren blauw. Knip uit het donkerder blauw een figuur met één of meer leegte. Plak hieronder het lichtere blauw. Knip uit het lichtere blauw figuurtjes of leegte, zodat het wit van de ondergrond zichtbaar wordt als derde kleur.
6. Schaduwtechniek. Een leuk en eenvoudig techniekje. Gelijktijdig uit een dubbel papiertje (twee verschillende kleuren) een motiefje knippen. Dan deze motiefjes verschoven t.o.v. elkaar leggen zodat een schaduwrandje ontstaat. Werk met eenvoudige motiefjes. Knip geen drukke takjes, de schaduw wordt dan rommelig.
7. Laagjestechniek (Cuna). Deze techniek is ook beschreven in de Knip-Pers van juni 2008. Knip in kleur één, een leegte en plak hierachter kleur twee. Knip in kleur twee een leegte en plak hierachter kleur drie. Zo maximaal vier of vijf kleuren na elkaar verwerken. De volgorde bij onze vis is groen (boven) -oranje- blauw - geel (onder). Een leegte kun je ook knippen in meerdere kleuren tegelijk en dan de volgende kleur achter deze leegte plakken. Dan wordt het al iets moeilijker, maar de resultaten worden spannender.
8. Glas - in - lood. Knip uit zwart papier een holle figuur d.w.z. veel vlakken leegknippen. Plak hier eerst het oog en vervolgens een gekleurd papiertje achter. Gevlamd papier geeft ook een heel leuk effect.
   In onze voorbeeldvis zijn twee kleuren er achter geplakt: eerst de ene kleur en het oog. Daarna kan de tweede kleur er eventueel in zijn geheel achter geplakt worden. Wel even bijknippen.
9. Een tweekleurige éénlijner. Dat klinkt aardig ingewikkeld maar we naderen dan ook het einde van deze serie. Uit dubbel papier (hier groen en blauw) een éénlijner knippen en de kleuren verschillend in elkaar schuiven. Hier is dat passend gebeurd maar in b.v. een bloem krijg je een leuk effect als je tussen de twee kleuren enkele witte richeltjes openlaat. De witte richeltjes vormen dan a.h.w. een derde kleur in de bloem.
10. De laatste uitdaging is helaas niet voor iedereen weggelegd: Wie kan zich verstoppen in de vorm van een vis???

Met het inkleuren van knipwerk heb ik weinig ervaring, bloemen zijn hiervoor heel geschikt. Toen ik hiermee experimenteerde bleken de resultaten toch wel leuk. Maar tegenwoordig hebben we zoveel prachtig en veelkleurig origamipapier en volop gekleurd cadeaupapier. De behoefte om zelf in te kleuren is daarom niet meer zo sterk aanwezig als vroeger. En misschien hebben we ook niet meer zoveel tijd of geduld voor hiervoor. En toch: sommige knippers weten prachtige resultaten te behalen met het inkleuren van de achtergrond (zie diverse kleurenuitgaven van de Knip-Pers).
Verder heb ik geëxperimenteerd met vliegerpapier en vloeipapier. Dat zijn doorschijnende papiersoorten. Door in verschillende laagjes op elkaar te werken krijg je een versterking of verandering van kleur.
De resultaten waren leuk, maar voor mij toch niet zodanig om ermee door te gaan. Misschien zijn er knippers die er meer ervaring mee hebben of ermee willen experimenteren?
Mijn vissenserie waarin de techniek als sleutel is gebruikt, komt hiermee nu echt ten einde. Alle vissoorten, zwart/wit én kleur, zijn aan hun trekken gekomen, dus ik verwacht geen opstanden meer in de vissenwereld.
De rust is teruggekeerd!
Bekijk de vissen kritisch. Door kritisch te kijken wordt soms al de kiem gelegd voor een volgend knipsel: het begin van een nieuw verhaal dus.
Hopelijk ontstaan er heel veel nieuwe verhalen en knipsels in de knipwereld, dat zou fantastisch zijn!
Ik wens iedereen ontzettend veel succes en plezier toe!

